

Periodisk studieprogramevaluering av Master i digital kommunikasjon og kultur

Bakgrunn

Utvalget for periodisk studieprogramevaluering av master i digital kommunikasjon og kultur (heretter: Digkom) ved Høgskolen i Innlandet ble oppnevnt av dekan ved fakultet for lærerutdanning og pedagogikk i november 2020. Utvalget har bestått av Hans Kristian Rustad, professor, Høgskolen i Innlandet/Universitetet i Oslo (leder), Harald N. Løken, førsteamanuensis, Høgskolen i Innlandet, Scott Rettberg, professor, Universitetet i Bergen, ekstern sakkyndig, Ola Nybakk, Hamar Media, representant fra arbeidsliv, Daniel Soelseth, tidligere student, representant fra arbeidsliv, Heidi Anine Larsen Skjefstadmoen, studieveileder Digkom (sekretær). I møtet 6. januar stilte Guro Hagen i Skjefstadmoens fravær (Hagen er internasjonal rådgiver ved høgskolen og dessuten tidligere student på Digkom).

Utvalget har hatt ett heldagsmøte (6. januar 2021). Møtet foregikk på zoom av smittevern hensyn. Utover dette har utvalget kommunisert per e-post.

Utvalget har fått i oppdrag å levere en evalueringsrapport skrevet med utgangspunkt i følgende mandat og mål, gitt av mandatsdokument fra november 2020:

Mål for periodisk studieprogramevaluering:

- Undersøke studieprogrammets kvalitet og vurdere om det er tilpasset nåværende og fremtidige behov for kompetanse i samfunns- og arbeidsliv.
- Identifisere utfordringer og utforme tiltak som utvikler kvaliteten på studieprogrammet.
- Et verktøy for å styre studieporteføljen og sikre at studieprogrammet er i samsvar med gjeldende regelverk.

Høgskolen i Innlandet har i sitt kvalitetssystem definert åtte kvalitetsområder. Av disse er utvalget blitt bedt om særlig å vurdere følgende tre områder:

- Fagmiljøenes faglige kompetanse (kvalitetsområde 1)
- Undervisning og studiearbeid, inkludert internasjonalisering (kvalitetsområde 4)
- Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv (kvalitetsområde 7)

Utvalget har arbeidet ut fra følgende overordna spørsmål: Hvor godt er studiet kalibrert opp mot det private næringsliv, studenters behov og ønsker, samt faget som akademisk disiplin? Hvordan kan studiet utvikle sitt samfunnsmandat og utvikle en tydelig identitet? Hvordan

kan studiet utnytte den styrken som ligger i det tverrvitenskapelige fagmiljøet, i studentenes varierte bakgrunn og et sterkt regionalt næringsliv? Disse spørsmålene oppfattes som vitale og er begrunnet i følgende oppfatning: Masterprogrammet framstår med en uavklart identitet, og det stilles spørsmålsteget ved om studiet og undervisningsressursene har utviklet seg og fagprogrammet i takt med stadig endrede krav i generell digital samfunnsutvikling. Digkom har en sterk akademisk profil, utdanningen fungerer som fordypning eller etterutdanning for lærere, og den er orientert mot samfunns- og næringsliv. Like mye som dette gjør at utdanningens funksjon og samfunnsansvar spriker i flere retninger, vurderer utvalget det også dithen at dette er dens styrke. Foruten at det gir et bredere rekrutteringsgrunnlag, gir det også spennende og potensielt mer kreative læringsmiljøer. Det er derfor en utfordring å opprettholde denne balansen, også i de tilfeller hvor man innfører endringer som et foreslått.

Evalueringsrapporten er organisert etter de tre overnevnte kvalitetsområdene, med henvisninger til andre kvalitetsområder der dette er relevant, og avsluttes med en oppsummerende del.

A) Fagmiljøenes faglige kompetanse (kvalitetsmål 1)

I dokumentet for kvalitetssystemet heter det: «Fagmiljøene skal sikre kunnskapsgrunnlaget for utdanningene gjennom å holde seg oppdatert og delta i forskning- og utviklingsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Høgskolen skal ha en høy andel førstkompetente knyttet til alle utdanningstilbud. Studentene skal inviteres inn i det akademiske fellesskapet og i FoU-virksomheten rundt utdanningene.»

Fagmiljøet for Digkom har høy formell kompetanse og består av tre professorer, fem førsteamanuenser og en høgskolelektor. Studentevalueringer bekrefter verdien av den høye kompetansen, og studentene har uttrykt i flere evalueringer at de er godt fornøyde med undervisningspersonalets kompetanse. Det er likevel en påtakelig utfordring ved dagens fagmiljø at det bedrives liten forskning innenfor digital kommunikasjon og kultur. Proessorene har 45% forskningstid, mens førsteamanuenser har 40% forskningstid. Av de ni som utgjør fagmiljøet, rapporterer studieleder at kun tre er aktive forskere på det som direkte har å gjøre med digital kommunikasjon og kompetanse. Av disse tre er to heltidsansatt ved høgskolen og én ansatt i en bistilling (20%) uten forskningstid. En oversikt over forskningspublikasjonene til de to som er ansatt i 100% stilling ved høgskolen i perioden 2017-2020 viser at de to til sammen har publisert to vitenskapelige artikler, hvorav den ene artikkelen er en sampublisering med to andre kolleger ved høgskolen:

Vibeto, H. (2019). The Spectacular Design of First-person Shooters: Remediating Cinematic Spectacle in Call of Duty: Advanced Warfare and Battlefield 4. I M. Fuchs og J. Thoss (red), *Intermedia Games—Games Inter Media: Video Games and Intermediality* (s.15-33). Bloomsbury Academic

Lien, G., Meyer, W. L., Nordby, A., & Vibeto, H. (2017). Press start: Hvordan utvikle en ny utdanning og fagtradisjon innen dataspillutvikling. I Morten Løtveit (red.),

Denne oversikten er ikke en kritikk av de to nevnte forskerne, men synliggjør en mangel og en utfordring knyttet til masterutdanningen og fagmiljøet. Det er et imperativ, både for et velfungerende fagmiljø og for undervisningskvaliteten på masternivå, at undervisere også bedriver forskning på det aktuelle fagområdet. Det skal i denne sammenhengen nevnes at enkelte ansatte i fagmiljøet skriver artikkel sammen med studentene. Dette er viktig, både for de aktuelle studentene som blir involvert i forskningen og for de ansatte som gjennom tidligere og nåværende masterstudenter selv kan bli introdusert for nye perspektiver og problemstillinger på feltet. Dessuten har høgskolen nylig ansatt Anne S. Karhio som førsteamanuensis i engelsk. Karhio har lang og bred forskningserfaring på emner innenfor digital humaniora og vil åpenbart være en styrke for programmet og fagmiljøet, både hva angår forskning og undervisning.

Til tross for at fagmiljøet per i dag framstår som faglig kompetent, er utvalget av den oppfatning at fakultetet bør gjøre tiltak som styrker og øker forskningen på digital kommunikasjon og kultur. Utvalget vurderer altså fagmiljøets faglige kompetanse som høy og tilfredsstillende, men vil samtidig peke på nødvendigheten av å stimulere til også forskning og utviklingsarbeid knyttet til fagområdet digital kommunikasjon og kultur, et fagområde som er i stadig endring og som høgskolens fagmiljø bør være med på å utvikle nasjonalt og internasjonalt gjennom høyere forskningsaktivitet. Foruten at dette vil gjøre fagmiljøet mer robust for framtidige endringer, og styrke den forskningsrelaterte utviklingen på Digkom, vil det også styrke høgskolens tverrinstitusjonelle og –fakultære identitet. Digkom framstår nettopp som et fagmiljø hvor man i mye sterkere grad enn det synes i dag, kan utvikle og dra nytte av blandingen av kompetanser innenfor lingvistikk, språk, estetikk, teknologi og etikk for å løse noen av de utfordringene som skolen og lærerutdanningen, så vel som kommunikasjons- og mediebransjen står ovenfor. Vi vil også legge til at det nettopp er denne type tverrvitenskapelige miljøer Norges forskningsråd etterspør søknader og forskningsprosjekter fra. Derfor foreslår utvalget at fakultetsledelsen vurderer følgende tiltak for å styrke fagmiljøet ytterligere:

1a. Utlyse stillinger som er knyttet spesifikt til Digkom eller som dekker fagområder for digital kommunikasjon og kultur. Slike stillinger kan være faste vitenskapelige med professor- og/eller førsteamanuensiskompetanse. Fakultetet bør også vurdere å knytte en ph.d.-stilling til fagmiljøet da dette genererer høyere forskningsaktivitet, tilfører spesifikk fagkunnskap som kan benyttes i undervisningen og gir veiledningserfaring til ansatte i fagmiljøet.

1b. Fakultetsledelsen kan stimulere til mer forskningsaktivitet i fagmiljøet gjennom intensivmidler. Ved å opprette mindre stipender som de vitenskapelig ansatte i fagmiljøet kan søke på, gis det lettere mulighet til å oppdatere seg på den nyeste faglitteraturen og aktuelle problemstillinger, noe som igjen øker muligheten for forskningsproduksjon. Videre vil utvalget anbefale at man lyser stipender til å delta på konferanser uten konferansepresentasjon, da det faglige utbytte ved å delta på konferanser uten presentasjon ofte er like høy eller høyere.

1c. Det bør opprettes en forskningsgruppe for Digkom, og det bør igangsettes et forskningsprosjekt i fagmiljøet. Dette er en kostnadseffektiv måte å øke forskningsaktiviteten på digital kommunikasjon og kultur. Fakultetsledelsen bør også vurdere om man skal bruke en liten del av ressursene i fagmiljøet til å sette i gang et forskningsprosjekt. En ofte anvendt måte å gjøre dette på ved universiteter og høyskoler, særlig i de miljøer hvor forskningsaktiviteten innenfor et fagfelt er lavt, er å knytte en slik rolle til en professor II-stilling. Ansatte som aktivt forsker på digital kommunikasjon og kultur kan også ikles en slik funksjon.

1d. Fakultetet bør etablere kontakt med lokalt og regional næringsliv, enten direkte til relevante bedrifter eller gjennom etablerte næringsforum, med tanke på å utføre oppdragsforskning. For nærmere beskrivelse av samarbeid med det regionale næringsliv, se pkt. 7.

1e. Initiere samarbeid med relevante miljøer ved universiteter i Norge og Norden, så som universitetene i Bergen, Oslo, Stavanger og Bergen. Fagmiljøet har i dag ingen nasjonale eller internasjonale samarbeidskonstellasjoner ved andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner. De samarbeidene som eksisterer, er gjort på enkeltforskeres initiativ. Dette er vel og bra, men for å styrke fagkompetansen i fagmiljøet som helhet, bør samarbeid også involvere flere, og det bør formaliseres. Utvalget har for eksempel registrert at kompetansen omkring dataspill og digital litteratur (knyttet til emnet 2M333 Digital fiksjon) bør styrkes, og mener at dette blant annet kan gjøres gjennom slike samarbeid. Den faglige kompetansen på språk og digital kommunikasjon (2M332) og Digital etikk (2M338) er høy, dog er det de siste to årene ingen forskningspublikasjoner eller igangsatte forskningsprosjektet på disse to områdene.

Undervisning og studiearbeid, inkludert internasjonalisering (kvalitetsområde 4)

I dokumentet for kvalitetssystemet heter det: «Studentene skal utvikle gode strategier for å tilegne seg ny kunnskap. De skal være aktive deltagere i et læringsfellesskap. Sammen med fagansatte og kontakt med arbeids- og samfunnsnivå skal studentene få økt kunnskap, erfaring og dannelse. Undervisningen skal motivere studentene, og det skal være gode rutiner for tilbakemelding og oppfølging av studenter.» Utvalget har på bakgrunn av dette vurdert studiets og enkeltemners innhold, arbeids- og vurderingsformer,

4a. Programmets emneportefølje er lite og gir ikke rom for fleksibilitet og alternering av emner fra et studieår til et annet. Emnene framstår alle som relevante for fagområdet som Digkom faller innenfor, både som et disiplinprogram og for næringsliv. Faglitteraturen (pensum) på emnet er oppdatert og vurderes som relevant, og den reflekterer en fornuftig balanse mellom «klassikere» innenfor vitenskapsdisiplinene og faglitteratur utviklet på bakgrunn av forskning på digitale diskurser, praksiser og former. Dette blir også bekreftet gjennom studentundersøkelser. Det er en viss overlapp mellom noen av emnene, noe også studentene har gitt uttrykk for i sine tilbakemeldinger. Dette gjelder særlig 2M333 Digital fiksjon og 2M335 Digital estetikk. Grunnen til dette er naturlig nok at det ikke kan være en klar grensedragnings mellom estetikk og fiksjon, men delvis skyldes det nok også at én av underviserne på 2M335 også har ekspertise på medier, sjangrer og emner som er sentrale på

2M333. Like mye som de nåværende emnene dekker sentrale emner, er det også emner og temaer som utvalget savner, og utvalget er også av den oppfatning at navnet på noen av emnene ikke kommuniserer like godt ut til potensielle studenter og til samfunns- og næringsliv som til akademikere og studenter som allerede er i et utdanningsløp. Dette gjelder spesielt 2M331 Humanistiske perspektiver på digital kommunikasjon.

Utvalget anbefaler at fakultetet vurderer å slå sammen noen av emnene for på den måten å frigjøre plass til et nytt emne som kan favne om sentrale temaer som i dag tilsynelatende er fraværende i utdanningen. Vi anbefaler at 2M333 og 2M335 slås sammen og at man oppretter et emne som for eksempel favner om nyere metoder i digital kommunikasjon (nær- og fjernlesing, maskinanalyse), kunnskap om digitale arkiver og databaser (inkl. søkemotoroptimalisering), samt om hvordan kunnskap produseres, lagres og distribueres (Big Data-Analyse). Noen av disse foreslåtte temaene blir berørt i andre emner, så som i 2M331, men ikke inngående og som fordypning. Det sammenslåtte emnet kan for eksempel ta hånd om både digital fiksjon og visuell kultur. Sistnevnte felt har tidligere vært tilbudt som et emne på Digkom, og det er også et emne som savnes av studenter og som kommuniserer godt til næringsliv og i akademiske diskurser. Videre bør navnet på 2M331 endres slik at det kommuniserer lettere ut. Dette er endringer som utvalget mener vil kunne gjøre studiet mer attraktivt for potensielle studenter og samarbeidspartner. Dessuten vil det gjøre uteksaminerte studenter mer attraktive for arbeidsgivere som vurderer kompetansen til arbeidssøkere på bakgrunn av masteroppgavematikk og de emnene som vedkommende har avlagt eksamen i.

4b. Undervisningsmetoder og studiearbeid er på de ulike emnene adekvate og varierte. Evalueringsformer på emnene består i dag i stor grad av individuelle skrivearbeid som studentene leverer inn, samt noen diskusjons- og samarbeidsoppgaver. Dette er i stor grad i tråd med sammenlignbare utdanninger ved andre institusjoner, og er dessuten arbeids- og evalueringsformer som er godt etablerte og anerkjente for humanistiske fag. Utvalget vil likevel anbefale fakultetet å innføre enda større variasjon i undervisnings- og arbeidsformer, og ikke minst vektlegge i enda større grad oppgaver som forutsetter studentsamarbeid, for eksempel i forbindelse med gitte problemer, analyser og refleksjoner som studentene skal «løse». Dette anbefales både fordi samarbeid om problemløsning allerede er en foretrukket arbeidsform innenfor mange yrker, og fordi man på den måten vil kunne utnytte et av Digkom's særegenheter, nemlig en studentgruppe med variert utdanningsbakgrunn. 2M338, Digital etikk, har en slik arbeidsform etablert i dag. Vi anbefaler at fakultetet ser nærmere på hvordan faglærere på Digital etikk bruker denne arbeidsformen. Andre nyere arbeidsformer som kan vurderes å implementere, er studentproduserte podcaster, enklere videoproduksjon og utvikling av fagblogg etter fagorientert Twitter- eller Instagram-konto.

4c. Studiet har i dag en masteroppgave på 60 studiepoeng som studentene skriver i 3. og 4. semester. Dette er en styrke, og fakultetet bør beholde denne størrelsen på masteroppgaven. Likevel, siden masteroppgaven dekker ett års arbeid, gir det mindre fleksibilitet for programmet og studentene. For å optimalisere studiets relasjon til næringslivet i regionen, vil vi anbefale fakultetet å se på muligheten for en differensiert løsning der studentene kan velge mellom enten dagens ordning (60 stp. masteroppgave) eller en noe mindre masteroppgave (30 eller 40 studiepoeng) som suppleres med et praksis-

emne i tredje semester. Et slikt praksisemne kan organiseres slik at studentene selv finner en arbeidsplass hvor de blir tildelt relevante oppgaver og skriver en semesteroppgave relatert til praksisopphold. Under arbeidet med semesteroppgaven mottar studenten veiledning på inntil 8 timer. Størrelsen på praksisemne avpasses størrelsen på masteroppgaven, slik at disse til sammen utgjør 60 studiepoeng.

4d. Internasjonalisering er en utfordring for Digkom. Det er ingen konkrete internasjonaliseringstiltak på programmet i dag. Det har tidligere vært gjort forsøk på dette. For eksempel har det blitt utviklet intensjonsavtaler mellom Høgskolen i Innlandet (den gang Høgskolen i Hedmark) og University of Alberta. Dette resulterte i at tre undervisere og en student fra UiAlberta hospiterte i en kortere periode ved høgskolen, og at én underviser og en representant fra internasjonalt kontor besøkte UiAlberta. Ordningen stanset derimot raskt opp, delvis fordi det var vanskelig å rekruttere studenter fra Digkom til å reise på et utenlandsopphold, og fordi det ved utvekslinger av undervisere og studenter er viktig at man har et tydelig og formelt ansvar for dette plassert, både administrativt og faglig-vitenskapelig.

Studentene kan benytte høgskolens/fakultetets ordninger for internasjonal utveksling. Det er åpning for dette i tredje studieår. Likevel, ingen studenter fra Digkom har vært på internasjonalt semester i perioden 2016-2020. Dette har antakelig sin forklaring i studentenes familie- og/eller jobbsituasjon. Det er likevel verdt å vurdere om Digkom kan utnytte avtaler som høgskolen allerede har med universiteter i utlandet, og det bør vurderes om nye og mer fagspesifikke avtaler skal inngås slik at studiet og studentene lettere kan komme i kontakt med andre universiteter i inn- og utland, og slik at ansatte på Digkom lettere kan etablere samarbeid med undervisere og forskere ved andre universiteter (og høgskoler) samt utvikle forskningsprosjekter på tvers av disse.

For å øke muligheten for studentutveksling bør programmet vurdere å tilby ett (eller to) emner på engelsk. Dessuten bør fakultetet vurdere muligheten for samarbeid med universiteter på tvers av de nordiske landene, da dette er vel så internasjonalt som å samarbeide med universiteter utenfor Norden, og da dette kan gjøre det lettere å mobilisere studenter for utveksling.

4e. Noen av emnene har gjesteforelesere. Dette er alltid viktig for å bringe inn ulike stemmer og ulike kompetanser, men særlig viktig er det for et program som retter seg både mot akademia og mot det offentlige og private næringsliv. 2m338 Digital etikk har benyttet seg av gjesteforelesning fast i flere år. Fakultetet bør vurdere å intensivere en slik bruk, og å sørge for å formalisere og institusjonalisere en slik ordning slik at flere av emnene på programmet kan benytte gjesteforelesninger. Utvalget foreslår for eksempel at studieleder oppretter kontakt med representanter for næringslivet for å vurdere hvordan programmet kan utnytte en kompetanse om digital kommunikasjon og kultur som allerede finnes i regionen gjennom eksempelvis spill- og mediemiljøet på Hamar, eller litteratur- og filmmiljøet på Lillehammer.

Studiens samspill med samfunn og arbeidsliv (kvalitetsområde 7)

Igjen, i dokumentet for kvalitetssystemet heter det: «Studiene skal være relevante for samfunns- og arbeidsliv. Relevansen må sikres gjennom samarbeid i ulike fora. Her er RSA viktig (Råd for samarbeid med arbeidslivet), men også ulikt bransjesamarbeid på ulike fakultet og utdanninger. Relevans skal også sikres gjennom utplassering og praksisopphold i arbeidslivet. Bruk av tilbakemeldinger fra tidligere studenter i form av kandidatundersøkelser og gjennom alumninettverk er også viktige kilder.»

Programmet har per i dag lite samspill med samfunn og det regionale arbeidsliv. Profilen er tydelig akademisk, og det har en tydelig slagside mot lærerutdanning og kultur, medier og samfunnsniv i offentlig virksomhet, mens orienteringen mot det private næringsliv er svak eller fraværende. Dette gjenspeiles idet studiet er relativt godt kjent i det offentlige, mens det er få signaler som tilsier at det private næringsliv i regionen kjenner til at Høgskolen i Innlandet har et slikt utdanningstilbud som Digkom. Det ligger også et potensiale i markedsføringen av studiet med tanke på rekruttering fra andre miljøer regionalt. Likevel ligger forholdene i regionen godt til rette for at studiet kan styrke forholdet til næringsliv. Spillmiljøet på Hamar, Hamarregionen utvikling og Hamarregionen Utvikling er miljøer hvor det er naturlig at Digkom henvender seg til og utvikler samarbeid med. For å følge opp målsetningen som er formulert i kvalitetssystemet bør fakultetet vurdere å invitere representanter for det regionale næringsliv som gjesteforelesninger på flere av emnene. Dette blir som nevnt gjort på 2M338 Digital etikk, men det vil også være naturlig at programmet utnytter ressurser i spilldesignmiljøet på Hamar, Hamar Media og andre pensumrelaterte bedrifter på emner som 2M333 Digital fiksjon og 2M335 Digital estetikk. Dessuten vil både ansatte og studenter tjene på om representanter fra det regionale næringslivet inviteres til å utvikle masteroppgaveprosjekter. For eksempel kan en slik dialog fasiliteteres gjennom et masteroppgaveseminar som finner sted i studiets andre semester. Dette seminaret, der studenter får eller presenterer ideer til masteroppgavetemaer og problemstillinger, vil være en naturlig arena for en dialog mellom faglærere, studenter og det regionale næringslivet.

Oppsummering

Masterutdanningen i digital kommunikasjon og kultur er faglig solid, og framstår i stor grad som akademisk oppdatert og som relevant for et samfunnsoppdrag knyttet til blant annet læreryrket og relevante bransjer i det offentlige og private næringsliv. Styrken ved utdanningen er nettopp at den har ett bein i det akademiske feltet og ett bein i det offentlige og private kultur- og næringsliv. Dette er for så vidt ikke særegent for dette programmet, men det er like fullt en styrke og en utfordring, der utfordringen ligger i å bevare en balanse mellom disse. Vi mener styrken best kan bevares om høgskolen gjør noen strukturelle endringer, slik vi har foreslått over. En viktig komponent i en slik forsiktig (og naturlig) omstrukturering er å initiere et forskningsprosjekt i miljøet som på den ene siden vil virke samlende og kompetansehevende, og på den andre siden nettopp kombinerer digital kommunikasjon og kultur som akademisk disiplin med retninger som kommuniserer direkte til relevante offentlige og private bransjer i regionen. Et slikt prosjekt bør med andre ord inkludere problemstillinger som særlig er gjenkjennelige som akademiske problemstillinger med problemstillinger som er utviklet i samarbeid med blant annet det lokale og regionale næringsliv. Dette sammen med økt nasjonalt og (i første omgang) nordisk samarbeid med institusjoner som har sammenlignbare masterutdanninger, vil slik vi vurderer det, styrke

fagmiljøets nettverk og faglige kompetanse (kvalitetsområde 1), ivareta og utvikle en allerede god undervisning og programledelse, styrke internasjonalisering av programmet (kvalitetsområde 4), samt etablere samspillet med arbeidsliv (kvalitetsområde 7) og med det enda tydeligere synliggjøre programmets samfunnsmandat.

Hamar 31.01.2021

Hans Kristian S. Rustad
Utvalgsleder